

Narodowe Centrum Nauki obchodzi rocznicę działalności

09.03.2012

Źródło: Polska Agencja Prasowa

Ponad 470 mln zł na realizację ponad 13 tys. projektów badawczych w zakresie nauk podstawowych przekazało w pierwszym roku swojej działalności Narodowe Centrum Nauki (NCN) w Krakowie. Blisko dwa tysiące to projekty zupełnie nowe, wyłonione w konkursach.

W piątek z dyrekcją i członkami Rady Narodowego Centrum Nauki (NCN) spotkała się w Krakowie minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka.

"Wyjadę z Krakowa bardzo zbudowana tym, że zaufanie, które mieliśmy do środowiska oddając w jego ręce decyzje, okazało się najlepszą inwestycją poprzedniej kadencji ministerstwa kierowanego przeze mnie" - powiedziała po spotkaniu Kudrycka.

Chce ona, aby tradycją stała się wizyta ministra nauki i szkolnictwa wyższego w Narodowym Centrum Nauki przy okazji kolejnych rocznic jego powstania.

Centrum rozdziela w otwartych konkursach środki pochodzące z budżetu państwa przeznaczone na finansowanie badań podstawowych. Przejęło ono nadzór nad ponad 11 tys. projektów, którymi wcześniej zajmowało się Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, i ogłosiło 11 nowych konkursów, na które wpłynęło niemal 15 tys. wniosków o finansowanie. Pięć z tych konkursów już rozstrzygnięto. Przyznano prawie 2 tys. grantów.

"Środowisko naukowe wykazuje dużą sympatię i zaufanie do Narodowego Centrum Nauki, szczególnie w młodym pokoleniu i jest to ogromna wartość. Znajduje to odzwierciedlenie w strukturze wniosków złożonych w konkursach. Połowa z nich pochodzi od młodych naukowców" – mówił w piątek przewodniczący Rady Narodowego Centrum Nauki prof. Michał Karoński.

W konkursach ogłaszanych przez NCN mogą startować osoby rozpoczynające dopiero karierę naukową i doświadczeni badacze, którzy mają ciekawy pomysł na badania. Nie muszą być związani - jak było to wcześniej - z określoną instytucją. Złożone wnioski oceniają najpierw zespoły ekspertów, a w drugim etapie zewnętrzni recenzenci, również z zagranicy. W pierwszych konkursach zagraniczni specjaliści oceniali ok. 11 proc. wniosków. Ostateczną decyzję o finansowaniu badań lub odrzuceniu wniosku podejmuje zespół ekspertów NCN. Cała procedura trwa od czterech do sześciu miesięcy.

Tzw. korpus ekspertów NCN liczy ok. 1 tys. osób. Najdłużej można w nim być przez trzy lata.

W pierwszym roku działalności NCN blisko połowa z niemal 15 tys. złożonych wniosków dotyczyła badań z zakresu nauk ścisłych i technicznych, ok. 35-40 proc. - nauk o życiu i ok. 15 proc. - nauk humanistycznych. W Centrum zatrudnionych jest 71 osób. "Jesteśmy najbardziej efektywną agencją grantową na świecie. U nas na jednego pracownika przypadało 210 wniosków" - mówił dyrektor NCN prof. Andrzej Jajszczyk. "Wysłuchujemy się w głosy krytyki pod

naszym adresem, staramy się wyciągać wnioski, informujemy środowisko, jak działamy i jak wygląda proces oceny wniosków. Jeśli trzeba, wprowadzamy zmiany do procedur - to wynik naszych przemyśleń i głosów środowiska" - podkreślił prof. Jajszczyk.

Jak podkreślił prof. Michał Karoński, podstawą systemu grantowego jest przejrzysty proces oceny składanych wniosków i bardzo wysokie wymagania merytoryczne przy wyborze ekspertów. "Wzorujemy się mocno na systemie stosowanym przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych (ERC) m.in. po to, żeby polscy naukowcy przyzwyczaili się do europejskiego systemu" - mówił prof. Karoński.

"Po pierwszych konkursach Rada przyjęła założenie, że wielu laureatów tych konkursów weszło do grona ekspertów i często są to ludzie młodzi. Próbujemy również kłaść nacisk na zmianę generacyjną" - dodał.

Liderami pod względem wniosków złożonych do NCN w pierwszych ogłoszonych konkursach byli: Uniwersytet Jagielloński (263 wnioski, w tym Collegium Medicum 86), Uniwersytet Warszawski (238), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (215) i Akademia Górniczo-Hutnicza (213) oraz Politechnika Łódzka (192). Największe środki finansowe uzyskali: UJ - 43,7 mln zł, Uniwersytet Warszawski - 34,1 mln zł, AGH - 23,1 mln zł i Politechnika Warszawska - 22,7 mln zł. Najwięcej pieniędzy w poszczególnych dyscyplinach dostali: w naukach o życiu UJ (14,9 mln zł), w naukach ścisłych i technicznych AGH (22,8 mln zł) i Politechnika Warszawska (22,5 mln zł), a w naukach humanistycznych, społecznych i o sztuce Uniwersytet Warszawski (10,4 mln zł).

Uroczysta inauguracja działalności Centrum miała miejsce 4 marca 2011 r.

NCN ma swojej ofercie sześć różnych typów konkursów, których nazwy też zostały wybrane w drodze konkursów. "Opus" jest otwarty dla wszystkich naukowców, niezależnie od posiadanego stopnia naukowego i doświadczenia, mogą zdobyć pieniądze na badania, w tym na zakup aparatury. "Preludium" to szansa na zdobycie grantu dla osób, które nie posiadają jeszcze stopnia naukowego doktora, a mają dobry pomysł na badania podstawowe. "Sonata" jest konkursem dla tych osób, które do 5 lat przed wystąpieniem w wnioskiem uzyskały stopień naukowy doktora.

"Maestro" to konkurs dla najbardziej doświadczonych naukowców, w ramach którego mogą otrzymać finansowanie na realizację pionierskich badań naukowych, w tym badań interdyscyplinarnych. Konkurs "Harmonia" umożliwi polskim naukowcom pozyskanie środków na finansowanie projektów realizowanych we współpracy z zagranicznymi partnerami. NCN ogłosił też konkurs na finansowanie staży dla osób, które mają już stopień doktora i chcą współpracować z krajowymi jednostkami badawczymi.

PAP - Nauka w Polsce

rcz/ wos/ abe/ hes/ gma/ agt/